

JÄRWA TEATAJA

Järwamaa häälekandja.

Toimetuse ja talituse: Paldes, Pikk 2, telef. 101, pk. 20. Talitus avatud igal äripäeval kella 9-st kuni kella 2-ni p.l. Abitalitus: Tapal, Esplanaadi 2, telef. 78, pk. 83.

Ilmub kolm korda nädalas: Igal esmaspäeval, keelkandjalal ja reedel. Kaasandeks alandatud hinnaga põllumajanduslik ajakiri „Eesti Talu“. Väljaandja: Usaldusühing „Järva Kirjastus“. Tegev- ja vastutav toimetaja: Johannes Kaup.

„Järva Teataja“ tellimishinnad:
1 kuud Kr. 0.65 „Tõusv. Noor.“ „Eesti Talu“
3 kuud „ 1.80 „ 2.20 „ 2.15
6 kuud „ 3.70 „ 4.30 „ 4.20
12 kuud „ 7.— „ 8.20 „ 7.50
Tellimisi võetakse vastu alates iga kuu 1. vól 15. kuupäevast.

Kuulutus hinnad:
Esimesel leheküljel 10 s. ja teistel 12 s. veeru mm. Viimasel küljel 5 senti millimeetri kuulutusveeru. Kuulutusi ja käsikirju võetakse vastu kella 2-ni igal lehel ilmumise eelpäeval. Andressi muutmine 25 senti.

Nr. 12.

Paldes, esmaspäeval 30. jaanuaril 1939. a.

14. aastakäik.

Rongionnetus Tallinna-Ülemiste vahel.

Põlevkiviga laaditud kaubavagun jooksis roobastelt maha ja purunes pilbasteks. — Tallinna-Pääsküla elektri- raudtee post murdus ja elektrirongide liiklemine katkes.

Liiklemine Tallinna-Ülemiste vahel suleti 3 tunniks. — Kõik hommikused rongid hilinesid.

Pühapäeva hommikul kella 6.25 ajal murdus Tallinna jaama sissesõidul Paldiski m. viadukti lähedal segarong nr. 14 koosseisu kuuluval kaubavagunil, mis laaditud jahvatatud põlevkiviga, teljeots. Selle tagajärjel paiskus vagun sidehaake purustades roobastest välja ning langes kõrge teetammi küljele, purunes pilbasteks.

Purunenud vagunist järgmine, samuti jahvatatud põlevkiviga laaditud vagun, jooksis roobastest välja ühe rattapaariga. Seejuures paiskus ta aga teisele poole, joostes vastu Pääsküla-Tallinna elektriliini jämedat raudposti. Tugeva tõuke tagajärjel murdus raudpost, kukkudes teele pikali. Selle tõttu katkes ka elektriliin ning Pääsküla-Tallinna vahel liikuvad elektrirongid jäid seisma.

Kuigi elektriliini parandamisega tehti otsemaid pärast õnnetust algust, ei suudetud liini siiski pühapäeval veel korda seada ning ühendust peeti aururongidega. Kui suur on kahjusumma, on esialgselt selgumata.

Õnnetuse tagajärjel suleti tee umbes 3 tunniks ning pühapäeva hommikul Tallinna saabusvad ja samuti ka Tallinnast väljuvad rongid jäid tublisti hiljaks. Ühendus Ülemiste-Tallinna vahel seati jalule kella 9.20 ajaks, kuna Pääsküla-Tallinna liinil oli liiklemine katkestatud umbes 50 minutit. Rong nr. 14, mille koosseisu kuulunud vaguniga juhtus õnnetus, jäi Tallinna sa-

bumisega hiljaks ainult 10 min. kuna purunenud vagun ja kaks lõpuvagunit haagiti lahti ja jäeti teele. Riia kilrõng jäi väljasõiduga hiljaks 2 tundi 42 min. ja Narva minev segarong 1 tund 13 min. Riist tulev kiirrong jäi saabumisele hiljaks 33 min. ja Narvast tulev rong 23 min. Sellest reisirong nr. 202 jäi hiljaks 2 tundi 2 min. ja rong nr. 204 omakorda 55

min. Viimati nimetatud rongid ühendati Ülemistele ühiselt rongiks.

Segarong nr. 14 lõpus oli üldse 5 kaubavagunit. Neist jooksis roobastelt maha ja purunes lõpust arvates kolmas vagun, kuna ühe rattapaariga jooksis roobastelt maha lõpust arvates teine vagun. Teised vagunid jäid teele ega olnud neil ka mingit viga. Neli vagunit neist oli laaditud jahvatatud põlevkiviga, kuna lõpust arvates viiendas vagunis oli surnu.

Roobastelt jooksnu vagun purunes täielikult, jäädes teetammi kallakule maha rusuhunnikuna.

Üks rattapaar aga veeres alla raudteemaja juuresolevasse juurväljaaeda.

Päeva jooksul käis õnnetuspaigal rohkesti rahvast vaatamas. Raudteelastel oli aga rohkesti tegemist tee kordaseadmise- ga ning elektriliini korraldamisega.

Nagu lähemal vaatlusel selgus, oli purunenud teljes juba vana pragu.

Telje 10 sm läbimõõdust oli umbes 6,5 sm võrra murdunud juba varemalt. Õnnetuse juures inimestest keegi kannatada ei saanud, samuti jäi ka raudteeliin terveks.

Salakütid tapsid karu ja põdra käsitsi.

Ametivõimud said kätte karu ja põdranaha.

Virumaa metsades on hiljuti paaril salakütid torba löinud surmata kahte metsade hõrduku: karu ja põdra.

Salakütid ise on tuntud, sellepärast nende isikute selgitamine, juurdlust toimetavatele ametnikkudele raaski ei olnud. Nii karu kui ka põdranahad saadi kätte.

Pragu juurdlustel olev salaküttimis- juhtum on üks suuremaid, mis Virumaa metsades viimasel aastal juhtunud. Üksikute juhtumel on arvestatud küll põdrade peetud salaküttimisi, kuid karu pole salakütid viimasel aastal tapnud. Viimaseks suuremaks salaküttimisloos oli Pajula meeste põdraküttimine mõõduku suvel.

Franco edu jätkub.

Gen. Barcelona, 30. jaanuaril.

(DNB.) Francolaste sõjateadaandes üteldakse, et Kataloonia frontil leifjettoris on vallutatud La Garriga, mis asetseb Granollerist põhja pool. Barcelona-Buigcerba maanteel, Santa Eulalia de Ronjana, mis asetseb Granollerist lääne pool, Cardener, Valsana, San Lorenzo de Savall ja Monistrol de Calders, mis asetseb Manresa idal pool. Rannikufretoris francolaste on vallutanud Ulnafi, mis asetseb Granollerist ja Arenys Delmari vahel. Mitu maastat rünnakut on juurte kaotustega tagasi löödud. Üle 1.250 valitsusväelase on vangid langenud. Põhjafrontis Urgeli väeosa on tunginud edasi Berga suunas. Uhlafi on vallutatud Mantelari, mis asetseb Bergast edela pool, Navas, Viver, Baljareny ja Buigreig, mis asetsevad Manresa-Berga teel. Kataloonia frontil asustatud tegemise kolm rahvusvahelist brigadi, mis varem olid laiali jaadetud ja hiljem olid Barcelonas uuesti organiseeritud.

Estremadura frontil francolaste alustasid vasturünnakut, tõrjubes tagasi valitsusväed. Vastane on kaotanud üle 400 mehe surmtena. Üks valitsusvägede pataljon on langenud vangid. Francolaste lennukid on pommitanud sõjalisi eesmärke Gandia ja Denia sadamais, Gerona ja Figuerase raudteemaad ja Figuerase ja Celra lennukad. Celra lennukad on hulk vastase võitluslennukeid täielikult hävitatud süütepommidega.

Eesti Mängude ettevalmistustööd Märjamaal.

Seni on arenenud Eesti Mängude ettevalmistus Märjamaal kõigil normaalset. On loodud trupp ja laaditud võimlemisjuhid Tallinna võimlemise ja rahvatantsu juhtide instrueerimise kursusele, mille lõppes algas juba kohapeal trupi harjutustööd nii võimlemises kui ka rahvatantsus.

Trupi moodustamiseks ja koolitumisele arastamiseks liitunud üksmeelsest Eestl. Märjamaa organisatsioonist — kohalik R. E. kompanii, naiskõrge jaoskond ja maanoorteringid. Märjamaa osakonnaga, kelle nime all toimub ka mängudest osavõtt.

Karuse T. U. Valla Ühiskauplus teatab:

Elussigade ja loomade vastuvõtmine ühing „Eesti Lihaeksport“ Tallinna eksportipamajale on

igal kolmapäeval kella 11 - 15

Karuse raudteemaas komisjonitööd alusel ja kohemaksetava raha eest. Neljapäeviti vastuvõtmist ei ole.

Chamberlain ei usu sõja puhkemisse.

Inglise peaministri suur kõne Briminghamis.

Gen. London, 30. jaan. (Reuter.) Inglise peaminister Chamberlain ei uske Briminghamis suure kõnega, mille ta täheleandavalt ütles: Müncheni fookuse- pet ja ahistooni, millele ma püüdsin isikliku kontakti läbi luua rahuliku lahendamise probleemide, mis oleks võinud viia maailma- katastroofini, arvustati palju. Arvustusi tuli mitmeid ringkonnast, ent kõigis neis oli märgata üht üht joont — keegi neist ei olnud täiesti teadlik kõigist oludest, mil- ledest oli teadlik vaid kuninglik valitsus. Ma- bates tagasi neile aegadele ma ei näe midagi, mille pärast tahetada, ühtki põhjust, mis laetaks oletada, et mõni teine tee oleks olnud eelistatavam. Seda tänapäeval ja teke mõju toovad kaasa nii palju kaudusi ja ka- tust mitte üht neile, kes võtavad sellest osa, vaid ka eemalolevatele. Seejärel on õigem püüda mõelda sõda kõigi võimalike abinõu- dega rahulike teel. Sellel leiakohal alus Inglise valitsus aluseks laadid ja Müncheni fookusele oli ainuata intridenbits valitsuse fookumatus rahupoliitika. Ma lähen kau-

gemale, üteldes, et rahu läilitamist mõõdund septembrikuus võimaldasid eelnenud lünda- majad — kirjavahetus Mussolini ja minu vahel 1937. a. Inwel ja Inglise-Itaalia fok- tuleppe sõlmimine 1938. aasta veebruaris. Inglise-Itaalia lubete paranemisele ma ei oleks kunagi võitnud Mussolini fookustõõ septembrikuus ja ilma tema fookustõõ ma ei usu, et rahu oleks päästetud. Tema, peami- nistri ja välisministri lord Salisbry fooku- tustõõ on arvustatud inimeste poolt, kes nähtavasti on olustanud tõestada püüdeid Inglise ja Itaalia rahvaste lõprase ja aru- laamiste uuesti jaluleelamisteks ja lahthelide lahendamisteks läbirääkimisteks teel. On tõi, et mitte üht Itaalia ja Suur-Britannia, vaid samuti Prantsusmaa ja Saksamaa on kultiveerinud rahvaste lõprase. Seda võib teha ühtlase isikute kui ka ametlike esindajate kaudu. Meile tuleb selgete teha, et neid ei peeta võimalikeks vastasteks, vaid samaja- qusteks inimlikeks olemaisteks, nagu meie ise, selledega meie oleme alati valmis läbirääki- mist pidama avameelselt üheõigustule alusel.

ära kuulama nende seisukohta ja rahuldama nii palju kui võimalik mõistlikke nõudmisi, mis ei ole vastolus teiste õigustega. Alustati teel meie võime tõrvaldada neid igave- sed kahtlused, mis määratavad rahvusvaheli- lisi õhtkonda, ja tagasi laada oma meelekind- luse ja usalduse, mis on igasuguse edu ala- taks. Ei tohi unustada, et kuna rahu tege- mists on vaja kaht, siis piisab sõja alustamisteks vaid ühest.

Seni, kui ei ole kadunud kogu poliitiline pinewus, meie peame olema võimelised taits- ma endid igasuguse rünnaku vastu, mis on suunatud ka meie maale, meie rahvale või wabaduse põhimõttele, milledega on seotud meie olemasolu demokraatiana. Endatäi- eesmärgil meie relvastumise kogu riigi täie- likul nõusolekul. See on nõudnud meilt palju aega, kuid on viimajal ajal olnud eriti eelkõige kõigil aladel. Celarwenaatia lõput- 31. märtsiks meie laevastik suureneb 60 uue sõjalaeva võrra, koguennastis 150.000 tonni, ja järgneva 12 kuu jooksul veel 75 laeva eht 150.000 koguennastis võrra. Ka õhujõude on viimaste krude jooksul tuge- vasti tõendatud. Puudused õhukaitse, mis ilmnesid mõõdund aasta septembrikuus, on nüüd kõrvaldatud mitte üht lahurite arvu suurenemise, vaid ka organisatsiooniteel. Puu- dutades rahvuslikku wabatahtlike teenistust peaminister täheleand: Kui me kunagi jatk- time sõda, siis me leiaksime, et kui meie ei ole kõik täielikult, siis meie võime olla tu- listamise eesmärgiks. . . Selle õhu tõrval- damisteks on määratud wabatahtlike teenistus. Meie ülesandeks on leida kogu rahvale so- biva kaitse riigikaitse teenistuse. Lõput- Chamberlain tahetab, et sõjalisteks etteval- mistusteks on tulustatud nii palju aega ja riigi süsteemile. Tänapäeval on õht tul- wil kahtlustatuid kuulbust, misjuukseid ei tohiks olla. Rahu võib niisuguseid wälja- tusteks laada ainult õhustatud, nagu seda finuitas ka ühendriikide president oma uue- aastalõhtust. Demokraatia peamad waa- tin panema jõe valitsemise püüetele maail- mas, nagu on teletanud president Roosevelt ja nende sõnade tõeleja. Ma jään ka edas- pidi weendunult, et maailmas ei ole ühtki lahthelid, mida ei saaks lahendada rahu- liste läbirääkimisteks teel, nagu seda tehti Münchenis, lõpetas Chamberlain.

Võidusõidul sai surma 600-kroonine hobune.

Mõni päew tagasi „torradid“ taks Väis- tervalla filia Wanni ja Juhani taü peremeest oma wägewate hobuste paremuse proovimi- seks Märjamaal võidusõidu, mis lõppes suu- res tõidusõõs tekitanud fookupõrkest Wanni Jüri traamli surmaga.

Võidusõit toimus loomulikult „auru all“ ja taks märjamaa hobuse kaotule tõttu umbes 600 krooni.

Vabariigi President Võidupühaks Pärnu.

Võtab osa Pärnu linna ja maakonna pidustusist. -- Võidutuli saadetakse sel aastal üle maa laiali Pärnust.

Reedel võttis Vabariigi President K. Päts vastu Pärnu linna H. Soo ja Pärnu maavalitsuse esimehe J. Marks o o. Esimene esindas Pärnu kuurordi 100 aasta juubeli pidustuste korraldavat toin- konda, teine aga Vabariigi Presidendi Konstantin Pätsi sünnikoha tähistamise komiteed.

Pärnu esindajatel oli Vabariigi Pre- sidendiga pikem kõnelus eelseisvate Pär- nu linna ja maakonna pidustuste asjus. Teatavasti toimuvad 23. ja 24. juunil Pär- nu 7. maakondlik laulupidu ja kuurordi 100 aasta juubeli pidustused. 25. juunil on nähtud ette Vabariigi Presidendi K. Pätsi sünnikohas Tahkurannas Konstan- tin Pätsi mälestussamba avamine. Kõi- gile neile pidustustele palusid delegaadid Vabariigi Presidendi osavõtma. Nagu

kuuleme, andis Vabariigi President sel- leks oma nõusoleku, lubades osa võtta laulupeost ja kuurordi juubelpidustusist.

Nagu kuuleme, võtab President K. Pätsi Pärnu tulek veel seetõttu erilisel piduliku ilme, et tänavu saadetakse Voi- dupüha võidutuli Vabariigi Presidendi poolt välja Pärnu linnast. Eelmistel aas- tatel saadeti võidutuli üle maa laiali Tal- linnast. Võidutule süütamine leiab tõe- näoliselt aset Pärnu „Endla“ teatrimaja ees, kus 21 aasta eest kuulutati iseseis- vus välja.

Kohalik omavalitsus ja seltskondlikud organisatsioonid on asunud üksikasja- liste kavade koostamisele seoses Vabariigi Presidendi Pärnu linna ja maakonda tulekuga.

Takkude hinnaks noteeriti: 1. sort 90 s., 2. sort 80 s., 3. sort 70 senti kilo. Ehitustakud 15—20 s. kilo. Tendents lina- ja takkude turul on püsiv.

Loomade ja liha hinnad

Põllutöökoja alalise elusloomade- ja lihaturul

Vasikate pakkumine-nõudmine keskmine. Tapetud vasikad maksid vastavalt headuse sordile 45—65 senti piires kilo. Eluskaalu järele 30—47 senti piires kilo.

Lammaste pakkumine väike. Nõudmine

Hinnad Tallinna turul.

Püimajaadused: Pütiivõdi 170—190 f., meiereivõdi 200—215 f., tohupüim 35—40 f., hapukoor 110—120 f., juustund fordi järgi 90—170 senti kilo.

Seened: Mitmesugused foolatub seened
jordi järgi 50—180 senti kilo.
Müüpeunid: Kased 8—10 fr., lepad 7—8 fr.,
segapüüd 6—7 krooni koorem.

KASULIKKE TEATEID PÖLLUMEHELE

Esna wallas Müüsleri asunduses müüa
korras asundustalu suurus 8 ha põllumaad
ja hinnatud 90 puhtafurubla. Raubelda
antud aadressil Uuetoa talus.

ajani), 6) perekonnaisiis (enese), 7) abisaala
wanus, laste arv, sugu, wanus, teieid pere-
konnaliikmed ja nende wanus) ja 7) maafoti-
a osta-soowija enese waranduslik teijuford
(ära tähendades elus ja eluta inventar).

Täna jätkatakse veel pooleliolevaid partiid ja hokkeid viimane voor, milles Keres kohtub valgetega Alatorzeviga.

Meie karskusliikumine ja ta suund.

III üleriikliku karskusnädala puhul.

Nagu ülatoodust näha, on ülesanded suured. Sellepärast ongi Karskusliit, olles karskustöö keskuseks Eestis, viimastel aastatel väljund seisukohalt, kaasa tõmmata kõiki positiivselt mõtlevaid kaaskodanikke. Esimeseks

güi jüa piiranudki pisut alkoholi muugi vahadust. Karskusliikumine on muutumas rahvahulkade liikumiseks, ja edu võime saavutada vaid siis, kui läheme ühisel jõul alkoholi vastu.

A. Kuum.
Eesti Karskusliidu esimees.

20 a. ehitamist pildis.

Iseseisvuse-aegne ehitustegevus ilumeele arendajana ja rahva elujärje parandajana.

„Ehitustes sisaldub suur ühiskondlik vara, rahvamajanduslik kapital. Ligikaudsete kokkuvõtete järele hinnatakse meie ehituste rahallist koguväärtust 1,5 miljardile kroonile. On vajalik, et tegevus säärase suure ning püsiva teo-loomuga ühiskondlikul väärtuse juurdloomise ja korramistamise alal toimuks ettenägelikult ning otstarbekalt. Käsotev väljaanne toob vaatleja silme ette ülevaate piltides sellest, kuidas meie 20-aastase omariikluse kestel oleme ehitanud“.

Raamatu sõnaline osa veenab meid selles, et uue ehitusliku ajajärguga pole taotletud fassaadide esiletõstmist. Iseselvise kestel on ka meie rahva elujärg elukorterite suhtes paranenud ja tõusnud kõrgemale tasemele. On pidevalt juurde ehitatud hulk elumajaga ning inimesed on järkjärgult võinud asuda suhteliselt aravamatesse, lahedamatesse ja ühtlasi tervishoidlikumatesse kodudesse.

Üleriiklik kaitseliidu pealike koosolek

Päevakorras olid malevate mereüksuste aruanded, õppetegevus ja väljavaated, mereüksuste kontakt rahvaga, pealikute komplekteerimine, propaganda ja muud küsimused.

teemine, propaganda ja muud küsimused, mis peamiselt puudutasid mereüksusi. Läbi-
rääkimistel võeti elavalt sõna. Koosolek jat-
kub ka esmaspäeval.

Lähenevad Harju maanoorte talvepäevad.

Kõnele vahegaegadel on ettekandeid maanoorte ringidelt, rahvatantse E. võimeleiate liidu instruktori juhatusel ja rahvapillimeeste kaastegvusel, kõneviõstius Harjumaa meistri nimele ning 4. veebr. õhtul seltskondlik koosviibimine Tallinna maanoorte ringi korraldusel.

**Rongitāis banaane ja elussigu
N. Venesse.**

Laupäeval läks Narva kaudu N. Venesse 16 vagunit banaanidega ja 17 vagunit elus-
sigadega.

Kinnitati Eesti ja Soome hõimuvendlust.

Asetati pärgi Eesti Vabadussõjas langenud soomlaste kalmule. — Pidulik aktus Helsingi Rahvusteatri. Tormilised kiiduavaldused Ülemjuhataja kindral J. Laidonerile.

Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoner koos kindral Vetzeriga võtmas mälestussamba juures vastu endiste Eesti Vabadussõjast osavõtnud soomlaste paraadi. Taga paremal seisavad Soome sõjavägede ülemjuhataja kindral H. Österman, Eesti saadik Helsingis R. Möllerson ja Soome kaitseväe ülem kindral L. Malmberg.

Helsingi, 22. jaanuaril. Eesti Vabadussõjast osa võtnud Soome vabatahtlike 20. aastapäeva juubelpidustuste raskuspunkt langes Helsingis tänasele päevale. Kell 10 homm. kogunesid kogu Soomest Helsingi kokku sõitnud „eestiskäijad“ Helsingi vanale surnuaiale, Lönroti ausamba juure. Arvult oli neid 600 mehe ümber. Sealt

marsiti koos Eesti Vabadussõjas langenud soomlaste ühishauale,

kuhu on maetud 16 kangelas. Seal vaatas eestiskäijate rivi üle Soome rannalaevastiku ülem komandör Rahola, kes tegi kaasa Eesti Vabadussõja ohviterina Põhja Poegade rügemendis. Vähe hiljem jõudis kohale Soome vabatahtlike juhataja Eesti Vabadussõjas kindral Vetzer.

Kell 11 saabusid langenute mälestussamba juure pidustuste peavõõrad eesotsas Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoneriga, Soome sõjavägede ülemjuhataja kindral H. Österman, prof. O. V. Luohivuori, Eesti külalised eesotsas kindralite A. Tõnissoni ja J. Orasmaaga, Soome kindralid Laatikainen, L. Malmberg ja teised. Kohal oli ka Eesti saadik Helsingis R. Möllerson.

Kindral J. Laidoner astus Eesti Vabadussõjas käinud Soome vabatahtlike rivi ette ja ütles:

„Tervist vabadusvõitlejad Eesti Vabadussõjas,“

millele „eestiskäijad“ vastasid müriseva tervitus-hüüdega oma endisele ülemjuhatajale.

Lelajumalateenistuse pidas surnualal pastor Björkstén, kes ise võttis osa Eesti Vabadussõjast. Omas kõnes tähendas pastor Björkstén, et 20 aastat tagasi seisid silmal silmale lahtine haud. Üle selle hauda sõlmiti tugevad sidemed vennasrahvaste vahel mõlemapoolsel Soome lahe kaldal.

Kõne järele mälestati Eesti Vabadussõjas langenud soomlasi ja asetati ühishauale

kümme pärga.

Nende panek toimus täielikus vaikuses ilma sõnavõttudeta, mis tekitas kalmisturahvus pühaku ja harda tunde. Esimese pärja asetask ühishauale Eesti Vabadussõjast osa võtnud Soome vabatahtlike poolt kindral Vetzer. Järgmise pärja pani Eesti Sõjaväe nimel Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoner, mille juures pärja kandsid kol-leitn. Soodla ja kol-leitn. Liibus. Edasi aetas pärja Soome sõjaväe poolt kindral Österman, Soome kaitseväe poolt kindral Malmberg, end. Eesti abistamise peakomitee nimel prof. Louhi-

vuori, Ekströmi pataljoni ja Põhja Poegade rügemendi, Soome hõimudurite liidu, Soome Vabadussõja rindemeeste liidu ja Soome naiskodukaitse organisatsiooni „Lotade“ poolt. Kuna omanimelise pataljoni ülem kolonel Ekström oli takistatud isiklikult pidustustest osa võtmast, asetati tema nimel ühishauale kimp elavaid lilli. Samuti ei saanud pidustustest osa võtta Põhja Poegade rügemendi ülem kol. Kalm.

Järgnes „eestiskäijate“ paraad

Eesti ja Soome sõjavägede ülemjuhataja kindral J. Laidoneri ja kindral Östermani ning teiste auvõõraste ees. Pidustustele üle Soome kokku sõitnud „eestiskäijate“ seas võis panna tähele lihtsaid maamehi ja silindrites linnahärrasid, praegu tegevas teenistuses viibivaid ohvitseri ja kaitseväelasi. Paraadi lõpul sõitis autobus invaliididega, kel puudus võimalus koos teistega marssida. Langenute mälestamine Helsingi vanal surnuaial anti edasi ka Eesti raadioringhäälingusse.

Helsingi, 29. jaanuaril.

Kell 12 päeval algas Helsingi Rahvusteatri pidulik aktus, mis kogunes varem väljaantud pääsmetega tungil rahvast täis. Teatri sissekäik oli kaunistatud Eesti ja Soome rahvuslippudega. Samuti oli kaunistatud teatrisaal vennasrahvaste riigilippudega ja rohelisega. Aktus anti täies ulatuses edasi Soome raadioringhäälingu kaudu.

Rohkearvuliste peokülaliste seas paistis silma Soome peaminister A. K. Cajander abikaasaga, välisminister E. Erkko abikaasaga ja teisi Soome avalikkuse nimekaid tegelasi ning Eestist saabunud külalisi. Kohal oli ka Eesti saadik R. Möllerson abikaasaga ja saatkonnatöötajad Kotsar.

Veidi pärast kella 12 kõlasid Soome valgekaardi rügemendi orkestrilt

„Porilaste marsi“ helid, millede saatel ilmusid kohale Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoner,

prof. Luohivuori ja Soome sõjavägede ülemjuhataja kindral Österman, keda saatsid Soome kindralstaabi ülem kindral Oesch kindralid Malmberg ja Laatikainen.

Kohe selle järele algas aktus orkestrilt ettekantava Sibeliuse „Finlandiaga“. Esimesena võttis aktusel sõna Soome rannalaevastiku ülem komandör Rahola, kes tervitas külalisi. Ta tähendas, et Soome president K. Kallio, kes 20 aasta eest oli Eesti abistamise peakomitee liige, andis küll lubaduse „eestiskäijate“ pidustustest osa võtta, kuid ei saanud

seda kahjuks haiguse tõttu täita.

Pärast „Karjala marsi“ ettekannet sai sõna Soome vabatahtlike juhataja Eesti Vabadussõjas kindral Vetzer, kes kõneles oma sõjaaegsetest mälestustest. Vahepeal esines lauludega „Kaleva“ meeskoor, mille järele asus kõnetooli end Eesti abistamise peakomitee esimees prof. Luohivuori, kes oma kõnes tähendas järgmist:

„Annan edasi Vabariigi Presidendi Kallio südameilmsed tervitused, kes haigena kodus viibides loodab, et minevikus sõlmitud sidemed ka edaspidi Eesti ja Soome vahel edasi kestavad. Meenutades 20 aastat tagasi Soomes valitsenud meeleolusid, siis mäletan, et osavõttu Eesti Vabadussõjast hinnati nooremate uljaks teoks; nende meeste tahteks oli aidata Eesti rahvast. See tahe valitses ka kogu Soome rahvas, keelest ja erakondadest hoolimata. Sellele aitas kaasa ka tolleaegne Soome valitsus, kes selgesti tundis, mis tähtsus on asjaolul, kui Soome lahe lõunapoolsel kaldal oleks Soomele naabriks iseseisev sugulusrahvas. Kõige suurem töö oli sellal rindemeestel, kes aitasid kaasa Eesti vabastamisele ja tegid Soomele au. Nende tulek suurendas Eestis lootust vabaduse saavutamiseks. Paremaks tõenduseks selle kohta, kuidas eestlased meie abi hindavad, on see, kui suure delegatsiooniga nad tulid meie pidustustest osa võtma. See on ka

eeiduseks Soome ja Eesti edaspidisele ühistööle.

Soome lahe mõlemad kaldad on nüüd soomesugu iseseisvate hõimude käes. Endisest Vene kubermangudest on saanud ise-

seisvad riigid. Vaba Soome võib olla uhke vanade hõimude üle Eestiga, mida hiljem uuendati ühise võitlusega 20 aasta eest.“

Prof. Luohivuori kõne järele kuulati ooperilaulja Väinö Sola ettekandeid. Nüüd sammus kõnetooli Eesti Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoner, keda aktusel viibiv rahvas tervitas suurte kiiduavaldustega. Kindral J. Laidoneri kõne avaldame täielikult 7. lk. eraldi.

Kõne lõppedes puhkesid kuulajaskonnas kauakestvad kiiduavaldused Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidonerile, kuna Valgekaardi rügemendi orkester mängis Eesti sõjaväe tervitusmarssi.

Nüüd tehti aktusel teatavaks, et on otsustatud saata

tervitus telegrammid Soome presidendile K. Kalliole ja Eesti Vabariigi Presidendile K. Pätsile.

Eesti riigipeale saadetud telegrammis tähendatakse, et Eesti Vabadussõjast osavõtnud Soome vabatahtlikud oma 20 aasta juubeli puhul kokku tulles saavad austavaid ja soojemaid tervitusi Eesti rahvale. Pidulik aktus kestis Rahvusteatri kaks tundi.

Koosviibimine messihallis.

Pühapäeva õhtul oli Helsingi suures saalis, Messihallis, Eesti Vabadussõjast osa võtnud Soome vabatahtlike koosviibimine, kus olid kohal ka kõik kõrged külalised. Seal peetud

tervituskõnede sarja avas Soome kaitseminister Niukkanen,

kes tähendas, et Soome ja Eesti rahvaste ühesandeks jääb säilitada Soome-Ugri soo au ja koht Põhjalas. Pöördudes Eesti Vabadussõjast osavõtnute poole tähendas ta: „Teie algasite 20 a. tagasi reaalset koostööd Eesti vennasrahvaga. Teie poolt sõlmitud sidemed Eesti ja Soome vahel kestku igas olukorras ja tugevnegu aasta-aastalt.“

Kindral J. Laidoneri kõnetooli samades puhkesid koosviibijate peres tormilised austusavaldused, mis katkestasid sageli ka kindral J. Laidoneri kõne. Kindral J. Laidoner tähendas oma tervituskõnes järgmist:

„Sõda on raske katsumine, mis toob ahasust ja raskusi paljudele. Kuid sõjas on ka kauneid silmapilke, kus inimesed astuvad välja oma ligimiste ja kaastaste eest. Kusagil ei tule paremini inimese head küljed ilmsiks, kui sõjas. Seal on inimesel kõige suurem ohvrimeel, aga veel ilusam on see, kui mitte üksik inimene ei ohverda end teise eest, vaid seda teevad ühe rahva pojad teise rahva eest. Seda tegite teie, kallid kaastõelased, Eesti Vabadussõjas.“

Meie oleme täna koos suurel arvul ja elame üle seda, mis juhtus 20 a. tagasi Eesti Vabadussõjas. Paar päeva tagasi ma lugesti tolleaegseid sündmusi. Mina ei ole sentimentaalne, kuid neld kohti lugedes tulid minule pisarad silma. Täna langenute mälestussamba juures selstes oli minul samane tunne. Kui vanad lahingukaaslased minust mööda marssisid, olin uhke, et minn juhatusel all võitlesid nii julged mehed.

Kallid kaastõelased! Veri on paksem kui vesi, veri on aga ka paksem kui tint. See koostöö, mida teie Eesti Vabadussõjas saavutasite, on suur. Avaldan soovi, et teie neid koostööandeid edasi annaksite tule-

(Järg 4. lehek.)

Eesti delegatsiooni saabumine Helsingi.

Maanõunik K. A. Paloheimo tervitab Eesti-Soome ühispidustuste peakomitee nimel kindral J. Laidoneri ja teisi saabunud eesti külalisi.

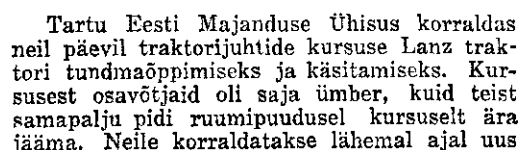
Ees vasakul Soome sõjavägede ülemjuhataja kindral A. Österman. Seisavad (vasakult): kol.-lt. J. Lepp ja kapten A. Jaakson, nende taga itn. Pirn ja kol.-lt. J. Soodla, edasi Naiskodukaitse esinaine pr. E. Männik, pr. M. Raamot, kol. E. Liibus, Narva linnaapea J. Lust, kindral J. Orasmaa, Valga linnaapea O. Villa ja Tartu linnaapea kindral A. Tõnisson.

Viru maavalitsuse ruumes toimus laupäeval Rakvere põllumeeste konvendi algatusel suurem nõupidamiskoosolek, kus pandi kindlam alus Lääne-Virumaa elektrifitseerimisele. Koos oli 35 esindajat. Peamiseks kõneaineks oli Rakvere—Väike-Maarja kõrgepingeliini ehitamine, millest liinist saaksid voolu kõik suuremad Lääne-Virumaa keskused, nagu Jaagupi, Simuna, Väike-Maarja jt. Läbirääkimiste lõpul maavanem K. Pajos teatas, et maavalitsuse juurde luuakse lähemasa tulevikuks vastavalt koosoleku soovile põllumeeste konvendi, vallavalitsuste ja elektrihügieeni esindajatest koosnev maakondlik komitee, mis hakkab energiliselt korraldama maakonna elektrifitseerimist.

Rakvere – Väike-Maarja kõrgepingeliini ehitusele asutakse kevadel, sest hiljemalt sügiseks tahetakse saada vool Väike-Maarjasse. Liin läheks Rakverest läbi Torma, Assamalla ja Kullenga, kus hargneks ühelt poolt läbi Porkuni as. Tamsaliu, teisalt aga läbi Aburi, Koonu V.-Maarjasse ja sealt veel Nadalama kaudu Simunasse.

Suur huvi Lanz traktorite vastu põllupidajate seas.

Näib, et Lanz raskeõli traktor muutub meil üheks nõutavamaks traktoriks. Ta on või-

Tiisikuseravi paremale järjele.

Taagepera sanatoorium, Tartu ja Taheva ravilad suurendamisele. — Valmib rida uusi üldhaiglaid.

Järgneva eelarveaasta eelarve ettepanekus Riigivolikogule on nähtud ette rida summa-rid olukorra parandamiseks haiglates, peamiselt tiisikusravilade alal. Kui eelarves ettenähtud summad kinnitatakse, algab kevadel Taagepera tiisikushaigete sanatooriumis uue hoone ehitamine. See tuleb mahapölenud sanatooriumi paviiljoni asemele, kuid ruumikam senisest hoonest. Uue ehituse valmimisel avaneb sanatooriumil võimalus vastu võtta 30 haiget senisest rohkem. Uus ehitus läheb maksma 200.000 krooni.

Tänavu kevadel või hiljemalt sügisel saab valmis Tartu tiisikusravila juureehitus, mis annab võimalusi 50 uue haige mahutamiseks. Ravila on määratud peamiselt raskematele tiisikushaigetele. Ümberehitamine läheb maksma 18.500 krooni. Loodetavasti saadakse tänavu algust teha Valgamaal asuva Taheva laste tiisikushaigete sanatooriumi senise hoone pealeehitusega, mis nõuab kulu 92.500 krooni. Sellekohane krediit on võetud eelar-

vesse. Pealeehituse valmides saab Taheva sanatoorium võtta vastu kuni 100 last senise 70 asemel. Kõiki eelpoolnimetatud ehitusi hakkab teostama riiklik ehitusettevõtte „Ehitaja“.

Nõmmel pidi juba läinud sügiseks valmi- ma tiisikusravila-eraldusmaja, milleks linn sai kätte riikliku toetuse 48.000 krooni suuruses. Tulevases eelarves on hoone sisustamiseks nähtud ette 20.000 kr. suurune krediit, kuid kuulub, et haigla lõpuleehitamine tekitab Nõmme linnale tänavu aastal raskusi.

Ka maakonna- ja linnahaiglate alal töotab tänavune aasta olukorra paranemist. Uued haiglad kerkivad Kuressaarde, Rakverre ja Paldesse. Pärnu haigla ehitatakse juure ajakohane sünnitus- ja günekoloogia jaoskond, kuna Narva linnal on lootusi Kreenholmi vabrikute tühjalt seisva haigla hoone omandamiseks. Ka valmib tänavu Tallinna Keskhaigla uus haavajaoskonna hoone.

„Saksa Villem“ pühitses juubelit.

ETA. Doorn, 27. jaan.

(Reuter.) Ekskeiser Wilhelm tõusis reede, oma 80. sünnipäeva hommikul varakult ja riietus oma lemmikmundrisse. Varsti pärast seda ta võttis vastu esimesed rohkearvulised õnnesoovitegrammid ja -kirjad. Lossil ja kõigil Doorni majadel lehvitsid Hohenzollernite lipud. Kell üheksa ekskeiser astus suure saali, kuhu olid kogunenud keiserliku perekonna liikmed. Esimesena tervitas teda tema abikaasa, kellele järgnesid lapsed ja lapselapsed vanuse järjekorras. Kohal viibisid ka kroonprints Rupprecht, Kreeka kroonprints ühes abikaasaga ja Mecklenburgi suurhertsog. Tund aega hiljem kojavalmulik Doorn tolmestas jumalateenistust. Ekskeiser laulis nagu tavaliselt andumusega kaasa koraalile. Seejärel Hollandi aadlike delegatsioon, eesotsas Utrechti provintsi kuberneriga, andis talle õnnesoovid. Kuninganna Vilhelmina isiklikud tervitused andis talle parun Hardenbroek. Pidulikkust einest võttis osa umbes 50 külalist, kellele kõigile kingiti kuldsoõlg, millele on graveeritud aastarvud 1859—1939.

*

Ekskeiser Wilhelm 2., kes jõudnud juba üle 80 aasta künnise, on vaatamata oma kõrgele vanusele terve ja tugev mees, mida on põhjustanud täpselt reguleeritud eluviisid kogu 20 aasta jooksul, mis ta veetnud maapa-

gulasena Doornis. Olgugi, et ta juuksed ja habe on lumivalged, ei reeda muud midagi, et see maa-aadlik on nii vana.

Wilhelm sõõb võrdlemisi vähe ja joob kõige rohkem kaks või kolm klaasi veini päevas. Soodsa ilmaga sõidab ta Amerongeni oma sõbra krahv Benticki lossi, kus ta veetis oma esimesed maapao-päevad. Seal armastab ta puid lõhkuda. Suurima osa päevast pühendab ta aga valmisolele tööle, kirjutades oma mälestusi või tegeldes ajalooliste ja muude teaduslike probleemide uurimisega.

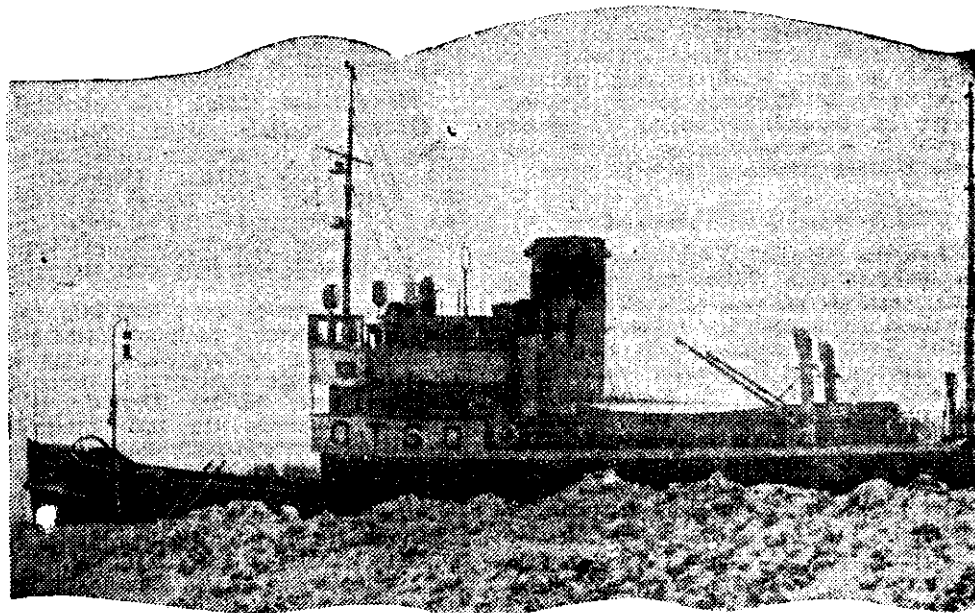
Olgugi, et ekskeiser väliselt ei lase välja paistab, et ta on „kõige kõrgem“ oma ringkonnas, ometigi rullub elu Doornis karmide eeskirjade järel. Näiteks ta abikaasa printsess Hermine pole kunagi kandnud keisrikrooni, kuid Doornis kõnetatakse teda ikkagi „Tema majesteediks“. Ka printsess Hermine juuksed on hallid, ta kannab sarvprille.

Suusataja vigastas kätt.

Keskhaiglas käis abi saamas pühapäeva õhtul Heino Kelter, 23 a. vana. Ta oli suusatamisel kukkunud ja vigastanud vasakut kätt. Pärast abisaamist lasti noormees kodusele ravimisele.

Soome saarestik jäävangis.

Meiepoolne Soome lahe rannik täies ulatuses jäävaba.

Soome jäälõhkuja „Otso“ murrab teed läbi jäämassides.

Eesti vetes on jääolud tänavu talvel piisnud võrdlemisi headena. Soome lahe meiepoolne rannik on täiesti jäävaba ja isegi Tallinna reid ei ole võtnud peale jääkatet. Laevasõidu takistajana märgitakse jääd vaid Muhu väinas, Pärnu lahes, Roomassaare reidil ja Riia lahes — Muhu väina lõunapoolsel sissesõiduteel. Meie suuremat jäälõhkujat, „Suur Tõlli“ ei ole vajadust olnud seni jäälõhkumisele rakendada, kuigi tänavu võib selleks veel vajadus tulla.

Vastupidises olukorras on üle lahe asuv Soome rand. Soome lahe idapoolne osa on kuni Suursaareni kaetud püsiva jääga. Seal edasi lääne poole on sügav meri jäävaba, kuid Soome saarestik on kogu ranna ulatuses kuni Hangoni kinni külmanud. Selle tagajärjel on soomlased oma sadamate lahtihoidmiseks rakendanud tööle jäälõhkujad. Nõrga talve tõttu ei ole jääolud Soome sadamates tänavu eriti rasked.

Sadulsepa nahatööd talus.

Talupidajale on väga tähtis omada teadmisi ja oskusi ka sadulsepa-nahatööde alal, sest igas talu majapidamises on paljud nahktooted riistu ja abinõusid, näiteks: hobuseriistad, igasugused rihmad jne., millest korrashooldu ja parandamist peab iga põllumees tundma. Sageli juhtub, et on vaja parandada ohje, päikseid jne. jne. ja on väga hea, kui töid osatakse teha kodu- selteel. Wastutuleks meie lugejatele, püü-

ame anda lähemal ajal oma lehe weergudel juhtnööre ja ülevaate lihtsamatest sadulsepa-töödest ja vajalikemast tööriistadest. Loodame, et siit saadud oskustega igaüks võib ise oma nahtriistad korras hoida ja meistermehed isegi uusi valmistada. Lähemal ajal avaldame esimehe Jelleffulise kirjutuse, milles anname ülevaate nahatöö juures tarvitsvatest tööriistadest ja abinõudest.

„G-meeste pealil.“

88

guse madrusenüütsiga, mis warjas ta juuksed ja lauba. Nad vaatavad talle kõige enne ülast ja siis on ta juba laewalael, püstol käes...

Ta weeretab tapetud madruke laiba presendi alla, sulges kalliskivikohwri ja pistis lastewalmis püstoli madrukehuu taskusse, kuna mehaanik keeras paadi nina vastumoolu ja hakkas jõgepidi sõitma üles.

Walge wiirg idas laienes, kuigi praegu oli veel küllalt pime. Siis ilmus udus nähtawale piff walge laewafere punaste forinatega. Ankrufetid ragisefid — juba valmistuti minekule. Seal madrusenüütris mehi seisis ankrumina juures laewaninas. Ka forinad suitsefid juba — nähtawasti taheti kajatada wibemiku wiimseid hetki ulgumerele jõubmiseks.

„Pidage meeles,“ sosistas Duane mehaanikule kõrwa, „et teie olete esimene, kes sureb, kui mu reedate! Nii et pidage suu ja käituge kaitlust äratamata.“

Terfey kaldale lähenedes kuulis Duane kaugeles teise mootorpaadi podinat. Kuid nemad olid juba päral ja mehaanik wähenendas kiirust, juhtides paadi wäikeste kõisrebeli juurde, mis alla rippus „Perfeyuse“ pardalt.

Kogufas kapteni mundris mees kummarbus üle reelingu ja waatas alla paati. Ta nägi mehaanikut ja kajatist madrust, kelle kohwer käe otas.

„Kus te kuradid nii kaua olite?“ urises ta ja sirutus kohwrit wastu wõtma, mille Steve Duane talle ulatas pead tõstmata.

„Toimetage paat kähku üles,“ käsutas kapten. „Me hiiwame kohe ankrust.“

„Mehaanik waatas Duane'ile otja. See noogutas waikelt. Nad lastsid paadi minnata üles ja astusid pardale.“

Steve Duane sõstis laewanina poole. Teine mootorpaat, mille podinat ta oli kuulnud, tõi arwatawasti laewale mehe, keda ta soovis tabada. Parema käe hoidis ta kogu aja kuetaskus rewolwri.

Ta jõudis kajuti ukse taha, kuhu oli kadunud kapten Jackson. Läbi mõtmeaigu kostiski ta waenlase tuttav kare hää.

„Drei, Jackson,“ ütles hää. „Masinatele kohe aur sisse. Peame enne päikefetõusu olema kähkusest läbi.“

Kapten lahkus kajutist, peagu otja joostes Duane'ile, kes pörkas kõrwale, et teda mõõda lasta. Kuid Jackson heitis talle ainult pealistatuse pilgu ja ruttas edasi komandofillale.

Duane astus sammu edasi. Samal hetkel kõlas pauk ja ta kuulis kuuli tungivat seina, mille kõrwal ta just oli seisnud. Ta teadis, et mehaanik, kes korrald oli jäänud üksi, oli juhtumisi paadis juba jõudnud kõnelda seltsimeestele ja ta oli paljastatud.

21. peatükk.

Duane tormas edasi kajutisse, kust kapten oli wäljunud. See oli eelgantselt sifustatud suur ruum lahe woodiga. Sisse astudes märkas Duane kähna, melbi kiirust kogu kaduwat wastasusse laudu.

„Seis!“ hüendas ta, tõstis püstoli ja lastis, kuna mees ei kuulunud kähku, waid walgufiirustel sulges terasuke enda taga. Duane'i kuul langes

85

Duane saatis kõigisse sadamaisse kähku filmas pidada walge kere ja punaste forinatega jahti.

Oli ikka veel pime ja polnud lootust laewa leida, enne kui hakkas koitma. Duane jättis Hortoni telefoni juurde, et see kutsuks New Yorgist abi, kui jaht leitakse.

Warsti heliseski telefon. Keegi detektiiv teatas, et ta oli näinud tõmmu näoga Benny, kes oli üks Peter Jenfi käsilasi ja kuulus kalliskivivaraste jõuku. Duane ise wõttis kõne wastu.

„Siin detektiiv Tim Reilly, Duane,“ teatas iirlane. „Mind määrati Subjoni jõe piirkonda ja see Benny, keda taga otsitakse, on praegu siin. Muule näib, et ta kedagi ootab.“

„Tulen kohe sinna. Arge teha veel wangistage, waid pidage ainult hooliga filmas.“

„Drei.“ Reilly seletas Duane'ile, kuhu tulla. Duane wõttis takso ja leidis ta wäikeste äri eest Pier 22 kõrvaltänaval.

Reilly oli kogufas ja tubli detektiiv. „Teie Benny on täna õffel juba olnud paar koftamist kaitlaste kundedega. Kaafas on tal kaunis mahukas kohwer.“

Detektiiv näitas Duane'ile mehe asukohta ja G-meest märkaski sillatulede abimafel walgufel kähna kogu, keda Ortez oli tunnud Benny nime all.

„See ta ongi, päris kindlasti,“ ütles Duane Reillyle.

Ta lootis, et lugu ongi nii, nagu ta kujutlenud — nimelt, et ta waenlane püüab kaasa wõtta kähke, mis wõimalik. Iuut energiat kogunes ta wäsinud liikmeisse, leides waenlase jälitamiseks uue niidi.

Benny oli ilmselt nähriline, waadates ümber, kas teda filmitsetakse, sest talle oli teatatud, et G-mehed on waltwel.

„Hea, et te pole teda wahistanud,“ sõnas Duane, „ta juhatas meid ehk kellegi tähtsajama juurde —“ Duane kattesias, kuna talle kõrwa kostis tugew mootorpaadi podin.

Benny hakkas äkki energiliselt teotsema. Ta tõstis kohwri maast ja asetas selle silla äärele.

„Kähku sinna!“ käsutas Duane ja jooksis ise eel.

Wäikeste putka warjult nägid nad, et Benny upitas rasket kohwrit pifa mootorpaadi poole. Duane'i meelest oli paat sama, mis wiimafel hetkel oli napanud ta näppude wahelt Garretti.

Juba oli kohwer jõudmas paati ja Duane teadis, et ta ei tohi hetkegi kaotada ja hüppas kähku Benny poole.

Witu jalga allpool, jõepinnal, kiikus mootorpaat. Mootori juures, mis praegu ei töötanud, kummarbus keegi mees. Teine korraldus sinifes merimehe mundris, laiade õlgadega ja sama piff nagu Duane'gi, oli just Benny kohwri wastu wõtnud ja asetas seda kajutisse, kus reisijate jaoks olid nahk-aa üle kammatud istmed.

Duane'i ilmunine ehmatas Benny sedawõrd, et ta peagu pidi kuffuma üle silla serwa wette. „Ma teadsin seda!“ pomises ta läbi kottufurutud hammaste.

Duane sirutas rewolwri Benny poole. „Arge katsuge põgeneda. Pidage ta kinni, Reilly!“

ÜLDINE NÕUANNE

Pikaajalise laenu saamisest.

Vastuseks lugejale 40522 teatame, et pikaajalist laenu taluomanikele annavad Eesti Maapank ja Eesti Maakrediitselts, mõlemad asuvad Tallinnas, Vabaduse pst. nr. 1. Laenu antakse ka talukoha ostmiseks. Lähemate andmete ja laenusooviavalduse lehist saamiseks pöörake nimetatud asutuste poole.

Kogukonnamaksust vabastamisest.

Vastuseks lugejale? Kogukonna- (ehk isiku-) maksust võib tööjõutuse ja vaeususe korral vabastada vallavolikogu, milleks maksu ja vastava palve peab iga maksulehe kättesaamise järele esitama. Ainult haigus või tööjõu kaotamine ei ole maksust vabastamise põhjuseks, kuna haige või töövõimetu võib omada küllalt sissetulekuid või varandust. Maksu suuruse ja liigid määrab vallavolikogu, arvestades maksjate jõukust. Kui teil mingit varandust ega sissetulekut pole — siis esinege vallavalitsusele palvega maksust vabastamiseks.

Tulevikus palume küsimuse esitamisel märkida juure oma lugeja number — vastasel korral võivad teie küsimused vastamata jääda.

Vastuseks lugejale 41-aastane. Küsite, kas on rohtu, mis aitaks alkoholist loobuda. Niisugust rohtu ei ole leidud senini — kuid üks õige mees peab sellest pahest ka ilma igasuguste rohtudeta lahti saama. Kirjutate, et kannatate pärast pummeldamist peavalude all, ja et teid nimetatakse vanaks joodikuks ning ükski neiu teile naiseks ei taha tulla! Kõik need vead kaovad, kui loobute alkoholist — võtke ennast kokku ja ärge tarvitage enam — siis kaovad peavalud iseenesest ja keegi ei saa teid halvustavalt nimetada, samuti leiate siis ka sobiva mõrja endale. Kui teil on võib-olla niisugused halvad sõbrad, kes teid n. ö. „veavad“ halvale teele, siis jätke nad maha ja hakake elama loomulikku elu, tehke korralikult tööd, vabal ajal jalutage värskes õhus, otsige omale mõni süütu meelelahutus, lugege raamatuid ja varsti teil polegi enam raske ilma viinata olla. Soovime teile kindlat tahet sellest pahest loobumiseks.

Raamatupidamiskursustest.

Vastus lugejale 24001. Põllutööliste Põllumajanduslik Raamatupidamiskomisjon on igal aastal korraldanud taluraamatupidamise kursusi üle riigi mitmes kohas. Soovetavasti tehakse seda ka tänasel aastal. Jälgige fikturite ajalehtedes.

Kuldi liha on halva lõhnaga.

Vastus lugejale 104. Kuldi liha ei ole halb lõhn, mis tuleb liha lõhnast, vaid see on liha lõhn, mis tuleb liha lõhnast. Seepärast ei võeta tapamajades liha vastu välismaale saatmiseks ja seepärast ka liha lõhn ei ole liha lõhnast. Seepärast ei võeta tapamajades liha vastu välismaale saatmiseks ja seepärast ka liha lõhn ei ole liha lõhnast.

Vastus lugejale 28403. Vastus lugejale 28403.

Vastus lugejale 28403. Vastus lugejale 28403. Vastus lugejale 28403. Vastus lugejale 28403. Vastus lugejale 28403. Vastus lugejale 28403. Vastus lugejale 28403. Vastus lugejale 28403. Vastus lugejale 28403. Vastus lugejale 28403.

Vastus lugejale 36611. Soovitame teile anda vastavastuseks palve vallavalitsusele, milles näidate, et olete Vabadusõja invaliid ja kannate veel praegu Vabadusõja haigusi haavade tagajärjel. Juhul, kui vallavalitsus jätab teie palve rahuldumata, pöörake vastava maavalitsuse või kohtuametnikusteeriumi poole samasuguse palvega.

Vastus lugejale 36886 teatame, et abieluvahelduse lahutamise leping tuleb sõlmida notari juures ja ringkonnakohtu kaudu välja kuulutada „Mingi Teatajaks“, millega leping jõu omab ja kolmandate isikute suhtes. Lepingu tegemiseks tuleb esitada warranduse warrandusest, kuid tuleb on warrandusest 80—100 krooni. Kui teie aega võib lepingu tegemine ja väljakuulutamise wõtta — seda on raske ütelda, arwame, et umbes 2 nädalat.

Muudusialu saamisest.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

Vastus lugejale 38851 teatame, et selles asjus tuleb pöörata palvega Põllutööstus-teeriumi asundusameti poole.

sert. (Hlp.) 8.15 Hommikupalvus — praost H. Põld. 8.35 Tallinn ja Türi: Turuteated. 12.00 —12.40 Kooliraadio. Kuidas jääda karskeks? Kuuldepilte noorte karskusringi tegevusest. Korraldab karskusalade puhul Eesti Karskusliidu ülesandel Tallinna linna 3. gümnaasium ja keskkool. 16.50 Teated ja reklaam. 17.00 Türi: Prantsuse keel — mag. K. Kann. Tallinn ja Tartu: Muusikalist nipet-näpet. (Hpl.) 17.30 Akordion võlub. (Hpl.) 17.45 Türi: Põllutöökoja metsanduse-konsulent V. Põder: Metsamaterjalide mõõtmisest. 18.00 Türi: Põllumajanduslikud teated. 17.45 Tallinn ja Tartu: P. Whitemani orkester mängib (Hpl.) 18.10 Kellukeste helinal. (Hpl.) 18.40 Päevauudised. 19.00 Õige aeg. Teated. 19.05 Corso-trio kontsert. 19.50 Välispoliitiline vestlus — peatoimetaja Ed. Laaman. 20.10 Päästke end! Ohurünnak! — Mürkgaas! Kuuldepilte gaasikaitse-varjendist õhurünnaku puhul — F. Moor. 20.30 Väike puhkpillkontsert. (Uudisheliplaadid.) 21.00 Sibeluse-sari (III) (Hpl.) Sümfoonia nr. 2. D-duur, op. 43. 21.50 A. Reiman: Lapsed ja alkohol. (Lastevanematele). 22.00 Õige aeg. Päevauudised ja sporditeated. 22.10—23.00 Meie heliplaadiuudiseid.

Neljapäev, 2. veebruar.

7.00 Aratusmäng. Võimlemine. 7.20 Päevauudised. Imateade. 7.30 Hommikukontsert. (Hpl.) 8.15 Hommikupalvus — õp. R. Koolmeister. 8.35 Perenaiste. 8.40 Turuteated. 16.50 Teated ja reklaam. 17.00 Türi: Inglise keel edasijõudnutele — R. Seth. Tallinn ja Tartu: Laule opereist. (Hpl.) 17.30 Pillide-tsirkus. (Hpl.) 18.10 Kana unenägu. Lapsed kuuldemängu mängimas. (Mudilastele) 18.40 Päevauudised. 19.00 Õige aeg. Teated. 19.10 Viis minutit tervisele — dr. med. M. Kask. 19.15 Kohvikumuusika „Kultasest“. 19.45 Majanduslik ringvaade — toimetaja L. Grandberg. 20.00 Süütepommide demonstratsioon Vabadusväljakul. Reporteerib A. Kask. 20.10 Mälestajad Vabadussõja kangelas J. Kuperjanaovi surma 20. aastapäeva! Kavas: 1. Mälestuskõne — kol-ltn. J. Soodla. 2. Kaasaegsete avaldusi J. Kuperjanovist. 3. Sõjamuusika. 21.20 Kontsert eesti helitöist. RR orkester, juh. P. Nigula. 22.00 Õige aeg. Päevauudised ja sporditeated. 22.10—23.00 F. Schuberti helitöid. RR orkester, juh. P. Nigula.

Reede, 3. veebruar.

7.00 Aratusmäng. Võimlemine. 7.20 Päevauudised. Imateade. 7.30 Hommikukontsert (Hpl.) 8.15 Hommikupalvus — õp. B. Bluum. 8.35 Tallinn ja Türi: Turuteated. 16.50 Teated ja reklaam. 17.00 Muusika pärastlõunaks. (Hpl.) 17.45 Türi: R. Paglant: Kanakasvatuse hoogtöö maanoortele. 18.00 Türi: Põllumajanduslik päevaküsimus. 17.45 Tallinn ja Tartu: Helifilmidest. (Hpl.) 18.10 „Pakasepoistest, karuonust ja kevadest“. A. Dahlbergi kuuldemäng. (Lastele). 18.40 Päevauudised. 19.00 Õige aeg. Teated. 19.10 Mag. E. Umbila: Elanike endakaitse õhu- ja gaasi-

Euroopameistri naeratus. Inglise Cecile Colledge, kes tuli Euroopameistriks iluuiskelemises naistele.

Tumedafilmaalised — parimad õbautojuhid.

Ameerika teadlased on leitud, et tumedafilma-õbautojuhid on õppinud paremini juhtima kui heledafilma-õbautojuhid. Sellest järeldatakse, et tumedafilma-õbautojuhid on õppinud paremini juhtima kui heledafilma-õbautojuhid. Sellest järeldatakse, et tumedafilma-õbautojuhid on õppinud paremini juhtima kui heledafilma-õbautojuhid.

ohu vastu. (Kodaniku õhukaitse propaganda-nädala puhul). 19.20 Soololaule. E. Sepa (sopran). 19.40 Eesti keel — R. Kress. 20.00 Kodumaa ringvaade — A. Oidermaa. 20.15 Kirjanik A. Adsoni 50 aasta sünnipäeva saade. Kavas: 1. P. Viidingu kõne A. Adsoni loomingust. 2. Valmik A. Adsoni laule — H. Laur. 3. Muusika. 21.00 Teatri-saade. 21.30 Muusika lastest. RR orkester, juh. prof. R. Kull. 22.00 Õige aeg. Päevauudised ja sporditeated. 22.10—23.00 Mendelssohni-kontsert. Helilooja 130 a. sünnipäeva puhul. RR orkester, juh. prof. R. Kull, ja E. Liliak (viiul).

Paadi mehaanik wandus ja tulistas kiire korras. Kuul rebis ainult Duane'i kuuekolme augu, kuna ta kähku suutis hüppata kõrvale.

Reilly oli kofe Duane'i selja taga, püstol käes lastetavalmis. Last paadist tõmbas hetkeks kõrvale ta tähelepanu Dennyilt. Viimane kahustas hüst, pöördus ja sõstis minema.

„Eis!“ hüüas Reilly püstolit wibutades.

Denny tulistas läbi kuuetasku, selg pooleldi pööratud detektiivina Reilly karjatas imelikult ja haaras kaelaft. Siis kändus ta kofku n. liigesnuga ja wajas õfeti sillale.

Duane oli nüüd sunnitud oma püstoli suunama Dennyile ja tulistas heft pärast Reilly langemist. Denny, kes kõigest jõust joostis kalupinu poole, tõstis sekund pärast Duane'i rewolwripaigutust käed, tuisus ja oli enne furnud, kui ta leha prantsatas maha.

Mootorpaadi mehaanik arwas paremaks kiiresti põgeneda, kui ootama jääda mõitluse edasiarendamist, kuna Duane'ile mõis iga minut saabuda abi.

Steve Duane kuulis mootorimürina paisumist ja teadis, et mõimalus „Perseus“ tabada kipub libisema käest. Kõik oli ainult sekundite küsimus, sest mootorpaat hakkas juba eemalduma sillast.

Paadi järgi liituma hakkamine päästiski Duane'i elu, sest mees paadis-päras oli wahpeal hoolikalt sihtinud ja nüüd wihises kuul detektiivil juust-sekunda laiuselt mööda.

Duane ahmis ehmunult õhku ja tulistas siis kaks korda järjeft paadi siht. Kuulid purustasid gangsteril pea ja ta wajas kajutisfe pikali.

Mootorpaat oli juba kuus jalga sillast eemal. Duane ei wiivitanud, waid wõttis hoogu ja hüppas.

Ta maabus kajutisfe furnud gangsteri kõrvale. Mehaanik wandus ja hakkas õfima püstolit, jättes mootori saatuse hooldeks.

Duane oli juba püsti, rewolwer käes lastetavalmis. „Käed üles!“ käsutas ta.

Mehaanik ei hoolinud käkluseft, waid püüdis iffagi haarata oma püstolit. Duane hüppas ta juurde ja lõi talle püstolipäraga näkku. Püstoli terawäär jäi mehaaniku huulde kinni ja rebis selle lõhki. Mehaanik kjen-das walust.

„Arge laske!“ palus ta, furudes käed nõi ette.

Dmapad jäetud paat pörkas kofku sõepiraamiga. Duane pidi peagu kaotama tasakaalu.

Mehaanik nägi selles pääsumõimalust ja haaras Duane'il põlmede üm-bert, tõugates talle peaga kofthu.

Mootorpaat liikus laias kaares päriwett. Ees oli kaunis lähedal teine fuur praam, millega kofkupõrge näis wältimatu.

Duane ei soowinud tappa mehaanikut. Mees oli ühendawaks külfis te-ma ja „Perseus“ wahel. Duane oli kindel, et mootorpaat oli tulnud jahi juureft. Ta tõmbas põlmed üles ja wirutas jalgaadega kõigest jõust mehaa-nikule, kelle lõhkiest huuleft tilkus fogu aja werd.

Mehaanik hoidis Duane'i parema käe randmest kõrwalt kinni. Duane andis talle wafema rusikaga ootamatult hoobi wastu kalfist huult. Wälja-kannatamatu walu sundis mehaanikut pörkama tagasi ja Duane'il õnnes-tus wabastada oma parem käsi. Ta afetas toru ofa wastu mehaaniku

nina. Mees weeretas enefe kõrwale, ja kui Duane talle üestfi suunas laske-walmis püstolit, wingus ta: „Arge laske — ma alistun!“

Duane hüppas tüüri juurde, sest paat oli kofku pörkamas praamiga. Ta suutis weel wiimasel hetkel juhtida mootorpaati nii, et see praami ainult riivas.

Nüüd olid nad jõe keskfil ja kihutasid täie hooga allapoolle.

„Pange mootor seisma!“ käsutas Duane.

Mehaanik kuulas wärsjedes fõna.

„Kus on „Perseus“?“ urises Duane. „Lulite tema juureft.“ Märgu-tulede kahwatul walguftl mõis walgel päästerõngal lugeda: „Perseus. New York“.

Mehaanik fõhkfles. Duane tõstis ahwardawalt lasteriista. „Perseus,“ wastas mees kätku.

„Kes on laewa omanik?“

„Kapten Frank Jackson. Tema käsutabki mind. Pean kofe olema tagaft, sest nad hüwanad warsti anfru. Mis õigufega tungisite meile kallale, ah? Me pole teinud midagi halba.“

Duane haaras kofwiri ja awas selle. Kohwer oli lufustamata ja fijasldas fõdpaberisfe mähitud kallistime.

„Noh, seal ta ongi,“ urises Duane. „Kuidas näeb teie kapten wälja?“

„Ta on paks, kaalub ligi üheksakümmend kilo.“

„Ja ta hää — milline on see?“

Mehaanik filmitfes teda hämmastunult ja Duane oli sunnitud küsimust fõrdama. „Pole juft kõige mahedam — minu meeleft,“ wastas ta arufaa-matuses. „Aga milleks te seda küsite?“

„Ei puutu teisse. Lunnete fedagi Keith Pattersoni nimelift meest?“

Mehaanik raputas pead. „Olen laewal olnud alles kühkift aega.“

„Wõtate peale ka reiffiaid?“

„Jaa. Need ei olnud weel kohal, kui ära tulime, kuid pidid saabuma iga heft.“

„Ega te ei näinud fedagi noort naist, kelle nad wäewõimuga tõid laewa?“

Mehaanik raputas pead. Duane kahkfles, kas mees kõneleb tõtt. Wõi polnud ta waenlane ühes Anne Kingiga weel saabunud laewale?

Ta pöördus ja waatas tagaft New Yorgi poole. Siis suunas ta pilgu walgele udule, mis rippus Jerfen lähedal, ja warsti näis hakkawat koitma.

„Te ütlesite, et nad käskfid teid kofe tulla tagaft?“

„Jaa. Kuia tüki aja cest olefin pidanud olema kohal.“

Steve Duane'il oli walmunud õfius. Kiiresti hakkas ta mahalaftud merimehe mundrit seljafi maha wõtma. Ta peab pääfema „Perseus“ par-dale ja tegema kindlaks, et Anne King on elus! Jahult wõib kuidagi märku anda, arufles ta. Kui tagaft minna New Yorgi ja sealt tuua abi, wõib kap-tenil selle aja joofful tekkida kahklus ja ta wõib käsu anda laewa lahsumis-keft, et pimeduse fätte alla põgeneda. Wõte, mida ta kawatfes kalutada, oli õhtlik, ta teadis seda, kuid praeguftl heftel ei ofanud ta leida kindlamat wahendit.

„Eõitfe tagaft jahi juurde,“ käsutas ta, wõtnud endal fuue maha ja tõmmanud merimehe ülfikonna felga. Ka oma peafatte afendas ta ümmar-

Ohvitseride Keskkogu kasiinohoone projekti.

Uue näituse- ja lauluväljaku ehitamise kavad kooskõlastamisele. — Kadrioru pargi arvel ei saa maad lauluväljaku alla.

Vabariigi Presidendi K. Pätsi eesistumisel peeti laupäeval rahvusliku ehituskomitee koosolekut, millest võtsid osa komitee liikmetena Peaminister K. Eenpalu, põllutöominister A. Tupits, teedeminister N. Viitak, sise- minister R. Veermaa, sotsiaalminis- ter O. Kask ja teised. Väljaspool komitee koosseisu viibisid koosolekul uue ohvitseride keskkogu kasiinohoone ehitusprojekti läbivaatamisel sõjamini- ster kindral P. Lill, 3. diviisi ülem kindral H. Brede ja sõjaväe ar- hitekte.

Tallinna — Sakala ja Kentmanni täna- vate nurgale püstitatava ohvitseride keskkogu kasiinohoone

eelprojektid kiideti vähemate muuda- tustega komitee poolt heaks. Üks ko- mittee poolt tehtavatest muudatustest oli riietehoiuruumi suurendamine, kuna se- nises projektis oli see ette nähtud kitsana.

Uus kasiinohoone on projekteeritud renessanss-stiilis, millega see tuleb täies- ti erinev praegu ehitatavatest kastmaja- dest. Hoone kubatuur ületab 30.000 ruumimeetri piirid ja ehitus läheb maks- ma miljoni krooni ümber. Kasiinohoo- ne esikülj tuleb vastu Sakala tänavat. Rahvusliku ehituskomitee poolt kinni- tatud projektis ei ole otsustatud küsi- musi hoone sisekaunistuste ja välise kätte kohta, millised küsimused selgu- vad hiljem.

Itaalias nõutakse

Minorca saare okupeerimist,

samuti Hispaania-Maroko kõvendamist.

ETA. Milano, 28. jaan. (DNB.) „Regime Facista“ toonitab, et Barcelona okupeerimine francolaste poolt on Hispaania kodusõda peagu lõppenud. Ent on olemas veel üks võimalus, mis võib veni- tada sõja lõppu, nimelt Prantsusmaa otsene vahelesegamine. Kuid see võimalus ei teostu, sest igati teab, et esimene suurtükilask, mis on lastud prantslaste poolt Hispaanias, võrdub täielisele sõjakuulutamisele Itaaliale. Kuna aga hädaohut ei ole veel täiesti kõrval- datud, siis francolased peavad viivitamatult jatkama edasitungi, et teha kahjutuks viima- sed valitsusväelaste salgad. Edasi on vajalik okupeerida Minorca ja kõvendada Hispaania- Marokot, et vältida igat vahelesegamist Itaaliale. Seejärel oleks Valencia ja Madridi alistumine vaid aja küsimus.

ETA. Rooma, 28. jaan. (Havas.) Genua üliõpilased on korralda- nud meeleavalduse sealse Prantsuse konsu- laadi vastu. Mõnisaada üliõpilast oli kogune- nud Prantsuse konsulaadi juure. Kuna mee- leavaldajad ei tahtnud laiali minna, siis tule- tõrjujad olid sunnitud vahele astuma, lastes voolikuist veejugasid meeleavaldajale. Selle tagajärjel meeleavaldajad läksid kiiresti laiali.

Briti ringkonnast Roomas lükatakse vormi- listest ümber kuulused ja teated, millede jä- rele inglise suursaadik olevat esinenud Chigi palees demarshiga, et nõuda seletust reserv- väelaste lippude alla kutsumise kohta. Arva- takse teadvat, et Suur-Britannia ei kavatse üldse esineda sellise demarshiga.

Tartu üliõpilaskond moodustab uue Esinduse.

Senine Esindus peab viimaseid koosolekuid. Uus astub kokku arvatavasti 7. veebruaril.

Neil päevil pidas Tartu üliõpilaskonna juhatus oma koosolekut, kus peale mõningate jooksvate küsimuste arutusel olid ka praeguse Esinduse töö lõpetamisega seosesolevad küsimused. Uueks välissekretäriks valiti Lydia Veekram (Indla).

Praegusel Eesindusel tuleb veel, vaatama- ta ülejäänud aja lühisusele, pidada mõning- gad juhatus ja Esinduse koosolekud.

3. veebruaril kutsutakse kokku kaks Esindu- se koosolekut. Esimese koosoleku päevakor- ras on aruanete kinnitamine, juhatus ja Esinduse kodukorrad esimesel lugemisel, kuna teise koosoleku päevakorras on juhatus ja Esinduse kodukord teisel lugemisel, juhatus otsuste kinnitamine, läbirääkimised.

Kui eelpooltoodud ja kavatsetud töö korda läheb neiks tähtpäeviks, esitatakse vastavad kodukorrad kuraatori kaudu vanematekogule arvamuse avaldamiseks ning peale selle kinni- tamiseks. Seega võiks praegune Esindus oma töö lõpetatuks lugeda.

Uue Esinduse moodustamiseks esitasid kõik üliõpilaskonvendid oma nimekirjad kontrol-

limiseks, mis lõppes 24. jaanuaril. Kontrolli- mise tagajärjel on selgunud enam-vähem ka uue Esinduse arvuline koosseis.

Esindajaid saaksid: Vironia — 3, Fr. Estica 3, Sakala 4, Ugala 2, Rotalia 4, Fr. Livienis 3, Revelia 2, Fr. Tartuens 2, Filiae Patriae 3, India 3, Amicitia 1, EÜS 6, ENÜS 4, ENÜS Ilmar 2, Liivika 2, Raimla 1, Põhjala 1, Veljesto 1, Concordia 1, Ühendus 1.

Vähemusrühvustest saavad esindajaid ar- vatavasti: saksa vähemusrühv. 2—3, vene vä- hem. 1—2, kuna praegu pole veel selgunud, kes üliõpilaskonventidest esindaja saamiseks paarikaupa liituda soovivad.

28. jaanuariks teatasid üliõpilaskonvendid kuraatorile esindajate valimistest lisades tõe- dusena juurde väljavõtte valimiskoosoleku protokollist.

Siis peaks selguma ka uue Esinduse isiklik koosseis.

Põhikirja järele astub uus Esindus kokku veebruarikuu esimesel nädalal. (Arvata- vasti toimub see 7. veebruaril.

4.500 ha metsa külvamisele.

Ehitatakse uusi autoteesid ja Kilingile 12 km pikkune parvetuskanal.

Riigimetsade talituse dir. J. Luige jutuaamine meie lehele.

Põllutöoministeeriumi riigimetsade tali- tuse direktor J. Luik andis meie lehele sele- tust uue majandusaasta töötavade kohta.

Erilist rõhku tahab Põllutöoministeerium tähelepanu panna metsade uuendamise- sele, mitmeti soodusolukorras metsade juurekas- tu ja erameetades. Selleks jagatakse täna- mu riigi poolt suuremas ulatuses tasuta seem- neid. Üksnes taimemeetade korrashoiust on Põllutöoministeerium tänawu määranud 40.000 krooni. Ministeeriumil on edaspidi veel kavas mõlja arendada 12 suuremat tai- meaeda, kus kasvatatakse lahe meetri kõrgu- si istikuid.

1939/40. majandusaasta eelarwega loodab riigimetsade talitus metsafuultuuri töödets krediti saada fr. 245.000. Selle sumмага on kavas uusi metsafuultuure kätalwaga asu- tada 3500 ha ja istutamiseega 1000 ha. Eelmise- te aastate metsafuultuure täiendatakse 3100 ha ulatuses. Puuseemneid on kavas koguda 7725 kg, sellest männiseemneid 4500 kg, kuuseseemneid 3200 kg ja mitme-koosuliste ilupuu- de ja pöõsaste seemet 25 kg.

Endiselt märksa ulatuslikumaks on paifu- tatud ka metsade luimendamistööde kavad. Majandusaasta jooksul tahetakse riigi met- samis luimendada 5000 ha, milleks on fraa- me kaetud 158 km. Luimendustöödets loodeatakse uue eelarwes saada 225.000 fr.

Teedeehituse alal kawatseb Põllutöominis- teerium suuremaid metssamastitine läbista- maid metstransporditeedid ehitada ja olemas- olewaid metsteedid automeetodilistena forda teada joffu 30 km, milleks läheb kulu 40.000 fr. Suuremad teedeehituse tööd on ette nä- htud Alatskivi, Antsla, Rõõsi, Rõõsa, Püksi ja Rõõsa metstondades. Drama metstonnas on praegu ehitamisel metstaveete ühes jilda- dega. See on 4,5 km pikk ja suundub met- sa

Lõunapoolsetest ofadest Jõumetja jaama. See ehitamine läheb maksma 8000 krooni. Peale selle on kavas ehitada ja forda teada hobu- weeteedid peaaesjalifult Jõuna-Geeti metstondades. Mendeks töödets on kuluifid ette nä- htud 20.000 krooni.

Kilingi metstonnas Pärnumaal on kawai- jus ehitada 12 km pikkune parvetuskanal ühes kalbapealse weetega, mis võimaldaks realiseerida praegu suurte rabade taga asu- waid ralekuppi metstafid. Kanali ehitamine metstaf umbes 22.000 krooni. Mullaistööd ka- watsatakse läbi wiia mehhaniseeritult, bageri abil, et hoida töölise aratõmbamist põllutöö- delt. Kuna metstaf transporditulede korralda- mine eeskätt puundutab a.-f. Geeti Metstafid- tuse huiwifid, siis teostatatakse need tööd peami- felt juft a.-f. GMD-elt soadama krediidiga.

Ehitustegemus hooneetamise alal on riigi- metstafde talitusel küllaltki suut ja laialdane. Ilmarigufelt 2000 leibfonna elu- ja majapi- damise hooned üle riigi wajawad pidewat for- rassehoitu ja uuendamist. Jifaks tamalistele töödets, milledeks on 18 metstafidide elu- maja, 13 perefonnaale määratud metstafidide elumajade, 36 lauda jne. ehitamine, tulewad weel ehitamisele metstafonna peahooned Raba- laste ja Graftwerre.

Uhiselamu on weel ette nähtud Saapla- lu. Kui see ohtub võimalifult, tahetakse hoone- te püstitamisel kasutada tulekindlat ehi- tustmaterjali.

Suure eraforralise tööna seifab weel ees- praeguse Wolmeti metstafuoli peahoone põh- jafik ümber- ja juureehitus, et rahuldada fü- gisel seal tegewuif alustama metstafidifumi nõudoid. Ilmberehitus võimaldaks hoonefse senife kafe klaffifkomplekti afemel mahutada neli klaffifkomplekti ja 40 õpilafe afemel 100 õpilast.

20.000 surma, 40.000 haavata.

Uks linn on Tshiilis täielikult kadunud.

ETA. Santiago de Chile, 28. jaan.

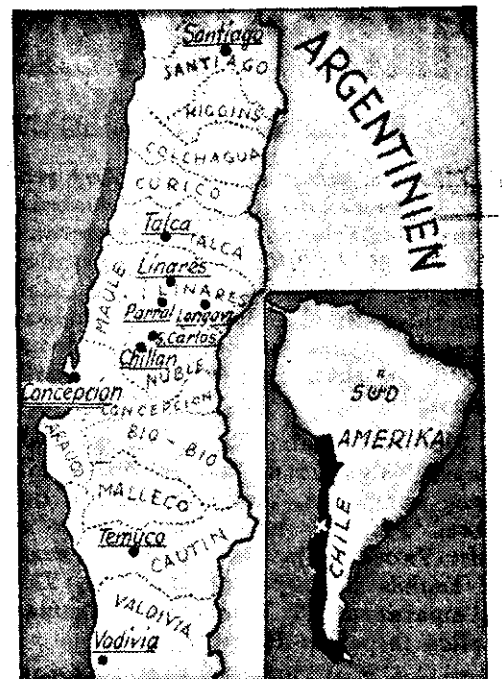
(DNB.) Seniste andmete järele tõuseb maavärisemise katastroofi surmaohvrite arv 20.000-ni ja haawatute arv 40.000-ni. Suurem osa elanikkonnast on sattunud äärmisse viletsusse. Telefoni- ja telegraafiühendused katastroofi piirkonnaga on ikka veel katkenud. Võimud on võtnud tarvitusele abinõusid taudide vältimiseks. Bulnesi linn on maavärisemisel täielikult kadunud.

(Havas.) Maavärisemiskatastroofi ulatus paistab olevat üha suurem. Põgenike jutustuste järele on Chillani lin- nas hukkunud maavärisemise tagajärjel 70 protsenti elanikest. Cauquenesi lin- nas on saanud surma rohkem kui 2000 ja haavata 500 inimest, Longavis on saanud surma 800 isikut. Kardetakse, et katastroofi piirkonnas puhkeb tüü- fus. Ööl vastu laupäeva saabus Talca- huanosse president Aguirre. Pärast ka- tastroofipaikade külastamist ta avaldas oma imetlust elanike distsipliini üle. President seletas, et välismaalased, kes püüavad kasutada praegust seisukorda toiduainete hindadega spekulereimiseks, saadetakse maalt välja, kuna Tshiili kodanikke karistatakse.

Kuni 30.000 surmaohvrit, haavatuid mul- dugi mitme võrra rohkem, on maaväring nõudnud Kesk- ja Lõuna-Tshiilis, ja seda alles esialgsete andmete järele. Lailadastest maakohadest ei ole ometi võinud selle ko- hutava katastroofi hähitustöö kohta veel mi- nungeld ametlikke andmeid saada, sest ühendused on kõik katkenud. Alult ilpalju on teada, et paari minutiga on maaväring 100.000 ruut- kilomeetrit maad muutnud sõna täies mõttes rusede hunnikuks.

Tshiili katastroof seisab ohvrite arvu ja hävitustöö poolest kolmandal kohal maavä- ringute hulgas, mis viimastel aastatel maail- ma tabanud. Jaapanis nõudis maaväring 1. sept. 1923 ametlikkude andmete järgi üle 99.000 surnu ja 43.000 kadunuksjäänuid. Sile- siilias ja Kalaabrias hukkus 1908. a. maavä- ringus 76.483 isikut, kuna Messiina linn tehti täiesti maatasa.

Kesk- ja Lõuna-Tshiilis ei ole kivi jäänud kivi peale ja õitsvatest linnadest on järel ainult rüsumunnikud, mille alt vahetpidama- tult välja kaevatakse surnuid ja haavatuid. Telefonipostid teede ääres on murdunud nagu tulitükid ja maapind on täis haigutavaid lõ- hesid. Mitmepool tõusevad rüsumunnikutest leegid taeva poole, mis tekkinud lühilühendus- test või pliiditulest. Puutumata jäänud maa- ladelt stardivad iga hetk lennukid toiduai- nete ja arstimitega katastroofipaikadesse. Lendurid jutustavad, kuidas verest nõretav inimesed end viimse jõuga lohistavad Punase Risti punktidesse. Suuremate linnade garni- sonid on ametis surnute matmisega, keda on igalpool kuhjade viisi. Kuna nad võivad levi- tada taudet, ei jõuta suurema osa isikuid sel- gitada, vaid nad maetakse kõik kiire korras ühishauda.

Kohutav katastroof Tshiilis.

Kaardil on kriipsutatud alla need linnad Kesk- ja Lõuna-Tshiilis, mis maavärisemise paari mi- nutiga muutusid rusedeks. Eriti on saanud kannatada sadamalinn Concepcion ja Chillan. Väike kaart nurgas näitab Tshiili vabariigi asendit Lõuna-Ameerikas. Valge ristiga on seal märgitud maavärisemise keskus.

Jaapani kõrval kuulub Tshiili maade hul- ka, mis kõige enam kannatavad maaväringute all.

Algab Järva endise maavalitsuse protsessi teine vaatus.

Järva endise maavalitsuse kuritarvituste suurprotsess, mis teatavasti alguse sai 1936. a. ja mis läinud kevadel Rakvere ringkonna- kohtu väljasõiduistungil Paides oli arutusel, tuleb nüüd süüdimõistetuile ja prokuröri eda- sikaabel teist korda arutusele 7. märtsil koh- tukojas Tallinnas. Paides kestis protsess 11 päeva, kuid kohtukoja arvatakse ta kestva 2—3 päeva. Protsessi süüpingil on seekord samuti 13 isikut, kuna ringkonnakohtus õi- geksmõistetud A. Otsa vastu on apellatsioo- niga esinenud prokurör. Edasi on prokurör esitanud apellatsiooni ka kõigi teiste süü- aluste vastu, kuna neid mõisteti mõnes süü- punktis õigeks.

Ringkonnakohtus süüdimõistetutist viibi- vad praegu vanglas J. Sõnajalg, V. Vessart, M. Orgo, E. Leinjärv, A. Allikajaka ja V. Krabi. Viimane neist paigutati vanglasse al- les läinud sügisel ühe dokumendi hilisema võltsimise pärast, kuna teised on vanglas vii- binud juba üle kahe aasta.

Ringkonnakohtu 59 tunnistajal tuleb suu- remal osal esineda ka kohtukoja. Nii näib teistkordne protsess kujunevat oma ulatuselt pea võrdseks kevadisega.

Väärikas mälestusmärk Paju lahinguväljale.

Kokku kantakse 4500 kantmeetrit mulda. Summade muretsemiseks korraldab komitee üleriikliku korjanduse.

1. veebruaril möödub 20. aastat sangarlikust Paju lahingust. Selle suurheitluse tähistamiseks asetatakse lahinguväljale väärikas mälestussammas, mille ehitustöödega juba mõne aja eest algust tehti.

Juba 1932. a. kevadel alustas tollaegne 2. diviisi ülem kindral N. Reek Valgamaa lahingute jäädvustamise ja tähistamise mõtte ja soovitas esmajoones asuda

Paju lahinguvälja tähistamiseks

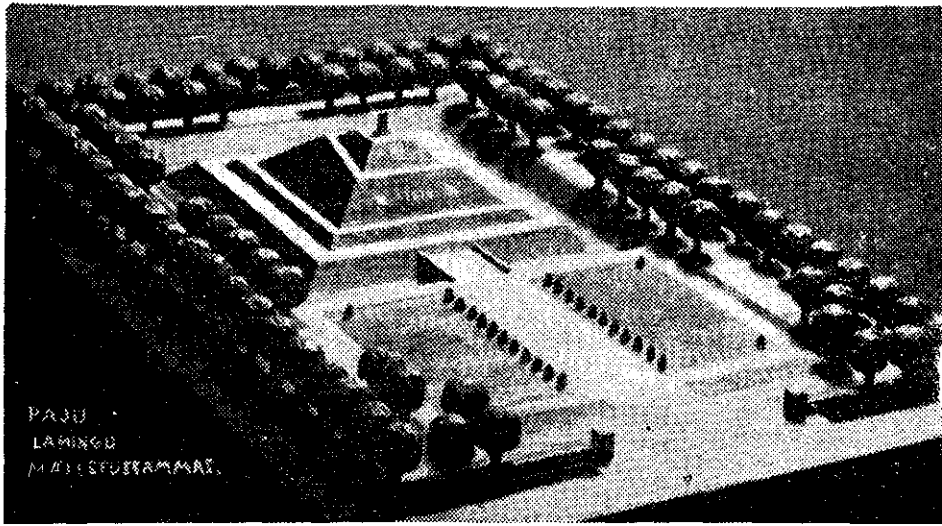
samme astuma. Tolleaegse 3. Üksiku Jalaväepataljoni ülema kol. E. Ahmani eestvõttel grupp ohvitseride hakkas organiseerima ja eeltoodud tegema kindr. N. Reeki algatuse realiseerimiseks. Selleks kutsuti 1933. a. juulis Valga linnavalitsuse ruumides kokku organisatsioonide esindajate, seltskonnategelaste ja asjast huvitatud ohvitseride koosolek, kus valiti vastava komitee ajutine juhatus, kusjuures esimeheks valiti kol. E. Ahman. Koostati samba kavand, mis on omapärasemaid ja mõõdulehtedest küllaltki imposantne. 1935. a. valiti komitee esimeheks kol. F. Pinka.

1935/36. a. korraldati üleriikline rahaline korjandus, mis tõi sisse 3500 krooni. Enamikus on see summa kogutud Valga linnast ja maakonnast. Ka Kuperjanovi Partisanide Pataljoni ohvitseride ja allohvitseride kogud ei keeldunud materjalest kaasast. Kol. F. Pinka lahkumise järele valitakse komitee juhatuse esimeheks kol. V. Trossi ja abiesimeheks Valga maavanem V. Velner. Sel ajal komitee peakoosoleku poolt võetakse lõplikult vastu Tartu maarahitekti G. Sääre poolt koostatud mälestussamba kavand.

Püstitatav mälestussammas kujutab

12 meetri kõrgust mullast tõmppüramiidi graniidist obeliskiga samba tipul, kuhu viib ringkäik.

Mälestussamba muldkeha üldmaht on 4500 kantmeetrit. Mälestussamba tippu asetatavale granitiisambale rajatakse Paju lahingukäigu üldine kirjeldus ja samas lahingus

langenud kangelaste nimed. Mälestussamba esiküljel asetsevad Vabaduse Risti embleem, Põhja Poegade ja Kuperjanovi Partisanide Pataljoni embleemid ning aastaarv „1919“. Püstitatav mälestussammas oma lihtsuse ja monumentaalsusega teatavates piirides läheneb sarnadusele muistse maalinnusega, mis loob ühendava silla kaasaaja ja muistse võitlusajastuga.

Kavandi valmistamise ajal koostatud eelarve kohaselt pidi mälestussamba püstitamine maksma 8780 krooni, kuid töötasude kalinimise tõttu kulusumma tõenäoliselt veelgi suureneb.

1938. a. varakevadel anti Põllutööstusministeeriumilt komitee korraldusse krunt mälestussamba püstitamiseks, milline asub Valga-Tartu maantee läheduses.

Mälestussamba püstitamistöödega tehti algust 27. aprillil möödunud aastal ja sama aasta sügiseks suudetakse kokku kanda

juba 3000 kantmeetrit mulda.

Palgallise tööjõu kõrval on suurel määral tööd tehtud ka talgulistega.

Mälestussamba lõplikuks valmishitami-seks on jäänud veel kokku kanda mulda 1500 kantmeetrit, samba muldkeha planeerida ja selle küljed mätastada, valmistada ja püstitada muldkeha tippu vastav graniitsammas, valmistada raudbetoon trepp samba jalale ning raudbetoon truubid sammast ümbritsevatele kraavidele ja teostada samba juures ning selle maa-ala lõplikud ilustamise- ja puude istutamise tööd.

Kõikide eelnimetatud tööde teostamiseks kuulub selleks koostatud eelarve kohaselt 6193 kr. ja et Komitee vähene rahatagavara ei võimaldanud kõiki neid ulatuslikke töid lõpule viia, siis Siseministeeriumi poliitteilutuse loal korraldab Komitee rahalise korjanduse üleriiklises ulatuses kestvusega 15. juulini 1939. a.

Pildil: Paju lahingu tulevane mälestussammas näeb valminuna niisugune välja.

Sünnipäevi:

Koolijuhataja J. Uustalu 50-a.

31. jaan. pühitseb Läänemaal Silla algkooli juhataja Jüri Uustalu oma 50-dat sünnipäeva. J. Uustalu sündis 1889. a. Massu vallas Läänemaal talupidaja pojana. Omandanud õpetaja kutse, töötas Massu, Saastna ja Liivi algkoolides. Maailmasõja ajal langes sakslaste kätte vangl, kust vabanes 1919. a. Kodumaale tagasi jõudnud asus tööle Silla algkooli juhatajana, millisel kohal kuni praeguseni töötanud. Oli Asutava Kogu liige ja praegu õpetajate koja liige. Peale kutsetöö on J. Uustalu ka energiliselt kaasa löönud seltskondlikus ja ühiskondlikus töös.

V. Riks 50-aastane.

30. jaanuaril s. a. saab 50-aastaseks Vahi põllumajanduslikkude koolide juhataja Viktor Riks.

V. Riks on sündinud 30. jaan. 1889. a. Saaremaal talupidajate pojana. Alg- ja keskhariduse saanud Kuressaare Linnakoolis ja H. Treffneri gümnaasiumis Tartus. Kõrgema hariduse omandas Peterburi kõrgemal põllumajanduslikkudel kursustel, kus õppis 1911. a. kuni 1914. a. ja Tartu Ülikooli Põllumajandusteaduskonnas 1922—1926. a.

1914. a. suvel töötas Lõuna-Siberis maa-mõõja abina Vene Põllutööstusministeeriumi Asundusvalitsuse juures ja 1915. a. Peterburis Põllutööstusministeeriumi bakterioloogia laboratooriumis prof. Mereshkovsky assistendina 1916. a. kuni Maailmasõja lõpuni. 1918. a. oli teenistuses Obo-Olandi merekindlustustel topograafia tehnikuna. 1918. a. sõitis Kaukaasiasse, kus teenis Denikini vägede Kaukaasia kor-puse staabis topograafia tehnikuna.

Hiljem kodumaale siirdudes kinnitatakse V. Riks 1. okt. 1920. a. õpetajaks Saaremaa Põllutöökooli. Järgmisel aastal läheb õpetajaks Polli Põllutöökooli, kus on 1923. a., mil valitakse Vahi Põllu- ja Aiamajanduskooli õpetajaks, alates 1. aug. 1937. a. — sama koolide juhatajaks, millisel kohal töötab senini.

Mäo vallavanem J. Nurmik 50-aastane.

Laupäeval sai 50-aastaseks praegune Mäo vallavanem Juhan Nurmik.

Juubilar on sündinud 1889. a. samas vallas Valgamaa külas, Pinsi talu omaniku pojana. Mäo vallavolikogusse on J. Nurmik kuulunud 1921. a. — 1930. a. ning 1934. a. kuni tänaseni. Vallavanema ametit ta on pidanud kokku 9 a., olles seejuures 2 aastat abivallavanemaks. Omavalitsuse töö kõrval on J. Nurmik agaralt võtnud osa ka seltskondlikust tegevusest, olles Mäo tuletõrje ühingu ja Isamaaliidu Mäo osakonna asutajaks. Agara tegevuse eest tuletõrjes on talle annetatud kaks tuletõrje teenetmärki. On kohapeal tuntud ka eeskujuliku põllumeheana.

Pikasilla vabastamispäev.

Haridusminister kol. A. Jaakson vabadussõjaageasil lahingukohtadel.

Pikasilla vabastamise aastapäev reedel kujunes kohalikele ning ümbruskonna elanikele suureks pidupäevaks. Siin, kus 20 aastat tagasi käisid ägedad lahingud, lehvisid nüüd kõikjal sinimust-valge lipud. Suured rahvahulgad kogunesid Pikasillale, et võtta osa paraadist ja aktusest kohalikus algkooli-koos.

Pidustuste aukülasena saabus Tallinnast Valga kaudu kohale haridusminister kolonel A. Jaakson, kes ise osa võtnud Pikasilla juures toimunud võitlusist Vabadussõja ajal. Ministrit saatsid koolide peainspektor M. Raud, Valga maavanem V. Velner ja Valgamaa koolide inspektor H. Kõiv.

Pärast Kaitseliidu paraadi vastuvõtmist, siirduti aktusele Pikasilla algkooli ruumidesse. Kooli juures ulatas väike tüdruk haridusministriile tervituseks kimbu lilli ning kooliruumidesse astudes võtsid kõrget küllalist vastu tervitusmarsi helid. Ministriile tutvustati kohalikke silmapaistvamaid tegelasi.

Aktuse avas Pikasilla haridusseltsi esimees H. Truupõld, kes tervitas haridusminister kol. A. Jaaksonit kui üht Pikasilla vabastajat.

Seejärel asus kõnepultil minister A. Jaakson, kes kokkuvõtlikult tähendas:

„Üeldakse, et need põlved, kes ise võidelnud, ei kirjuta ajalugu, vaid seda teevad uued pealetulevad põlved. Arvan, et 20 aastat on pikk aeg, et olla objektiivne asjade hindamisel. Meie ei löönud vaenlast Vabadussõjas ei oma vägede arvuga ega paremate relvadega, vaid meid viis võidule see, et meil oli kindel siht, mille eest võitlesime.

Vabadussõda lõppes, kuid võitlus käib edasi. Ärgem jäägem puhkama mineviku loorberitele. Hoidkem ja kasvatagem endas seda Vabadussõja vaimu, tunnet, et on väärt olla vaba kodanik, ja kui tarvis, siis surra sellest eest. Et meie Vabadussõjas võitsime, seda tuleb panna selle arvele, et meie rahvas oli haritud kui vastane. Vaimse ülekaalu saavutamine kestab. Tung kultuuri järele on meie rahvas ürgne.“

Haridusministri kõnet saatsid väga elavad kiiduvallandused.

Aktust kaunistasid Pikasilla algkooli ja haridusseltsi laulukooride ettekanded.

Esimesena lausus tervitusõnu Valga maavanem V. Velner. Sellele järgnesid ümbruskonna vallavanemate j. t. tervitused.

Lõpuks vanem kohapealne tegelane H. Truupõld meenutas minister A. Jaaksoni sõjaretki Vabadussõja ajal. Aktus lõppes härra Kuslapi lõppsõnaga.

Rahvamurd seakasvatuse päeval Sänna rahvamajas.

Sänna Piimaühing oli korraldanud reedel, 27. jaanuaril s. a. Sänna rahvamajas seakasvatuse päeva. See korraldus tõi tühjale peale oli ümmarguselt 200 osavõtjat tohtu tulnud. Kõnelejatena seakasvatuse päeval olid konjulenid Piho ja Mikk ning veteraarid Harju. Konjulent Piho andis üldmaate tõhusust ja tulemusrikkust tööst, mis on tehtud liha- ja piimade turustamisel ümbrakorraldamise ja müügisturgude kindlustamise alal. Peale selle kõneleja huumoriga läbipõimitud kõnes selgitas sigade tõuparanduse ja tõuigade pidamise tähtsust ühes turundusele vastava peetoniise ja elusetsportsiise kasvatamisest ning õige vanaduse, kaalu ja rammususe juures turustamisest ühes õige sigade söötmisega. Konjulent Mikk tabatavates mõrbluüplittides kirjutas põlluhaigete tõstmist ja mõistust ümbrustude vastu. Kõneleja tõi esile kõig ümbroru liigid, nende poolt tehtava kahju ja põllumehe mõistustviisi vastavalt juur- ja seemneumbrohtudele. Veterinaararst Harju andis praegu ajutiselt päevakorral olva juur- ja tõratandi kohta laiemat seletust, kirjutas haiguste levimist ja vastavat tõrjet taudi esinemise puhul, selgitades lühelasi tähtsamaid haigusi sigade juures. Ettekanneid jälgiti pinerna huviga ning seakasvatuse päev jätkis fägava mulje, mille järele võib kindlasti loota tulujamat tootmist ühes toodangu tõujuga. Seakasvatuse päev lõppes Piimaühingu esimehe ja põllumeeste konventi esindaja jönamõttuga.

Iga nädalaga uus sõjalaev Britile.

ETA. London, 27. jaan.

(Reuter.) Briti admiraliteedi esimene lord Stanhope kirjutab ajakirjas „Home and Empire“, et käesoleval aastal ehitatakse Suur-Britannias, kui kaasa arvata ka väiksemad sõjalaevad, igal nädalal rohkem kui üks sõjalaev. Briti mereväele. Mitmes suhtes praeguse laevastiku suurendamiseks ulatus on enneaegne meele suunamine ajaloos. Praegu on ehitamisel tähtsamatest sõjalaevadest seitse lahingulaeva, 21 ristlejat, 29 miiniristlejat, 15 allveelaeva ja viis lennukite emalaeva. „Kui 21. veebruaril lastakse Tyneside's vette meie uus lahingulaev „King George V“, siis on see esimene kord pärast 13 aastat, et Inglismaal lastakse vette uus lahingulaev. Praegu on Suur-Britannial 15 lahingulaeva, Jaapanil üheksa, Prantsusmaal seitse, Saksamaal viis ja Itaalia neli lahingulaeva. Käesoleval aastal meie laseme vette veel neli uut lahingulaeva“, kirjutab mereminister.

Elva linnavolikogu arutas suvitusküsimusi

Kasinohoone lammutamisele. — Uus rannahoone ujula asemele. — Plaash pikeneb 500 meetrile. — Männivöö supeiranna kaitseks.

Elva linnavolikogu koosolekul tehti mitmed ulatuslikud otsused ühenduses suvitusküsimuste parandamise ja korraldamisega. Praegune kasinohoone otsustati lammutada ja saadav tulu arvata uue rannahoone aluskapitaliks.

Supeiranna väljarentimise kavas, millega linnavanem Telling tutvustas linnavolikogu, on ette nähtud plaashi pikendamine kuni praeguse kasinohooneni. Seega pikeneb täitmise teel plaash kolmekordselt — 500 meetrile. Kuna ka ujula on vananenud, siis tuleb lähemal aastail asuda uue rannahoone ehitamisele.

Järgnevalt linnavolikogu tunnistas vajalikeks uue muusikaaparatuuri muretsemise supeiranda. Maksma läheb see kuni 2100 kr. Tänavu on loota ka orkestrikontserte rannas Tartumaa maleva orkestrilt. Pearõhk

jääb aga ikkagi heliplaadi muusikale. Lisaeelarve korras määrati heliplaadi-tagavara täiendamiseks 330 kr.

Et kaitsta supeiranda ja ümbrust põhjatuulte eest, selleks on kavatsus istutada Mäe-Arbi talu maale männivöö. Linnal tuleks taluomanikult osta 28 tuh. ruutmeetrit maad, millest omanik tahab saada ligi 4500 kr. Volikogu pidas seda hinda kõrgeks. Põhimõtteliselt pooldati männivöö rajamist, milleks linnaarhitekt oli valmistanud ka eelkavandid. Nüüd tuleb sobitada kokkulepet maahinna asjus.

Rõõts- ja pejuõmbemise furjuse korraldab Suure-Jaani naiskõrge 1.—16. veebruarini Suure-Jaanis, Jaama tän. 4. Furjust, millele mõeldakse 15 fuulajat, juhatab õpetaja Erna Raev.

